

Memòria d'excavacions al carrer Doctor Zamenhoff número 2 de Tarragona

Gabriel Foguet Coll

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

SUMARI

- INTRODUCCIO I OBJECTIUS
 - SITUACIÓ GEOGRÀFICA
 - ANTECEDENTS I ALTRES INTERVENCIONS
 - METODOLOGIA SEGUIDA
 - RESULTATS I CONCLUSIONS
 - FITXES ESTRATIGRÀFIQUES
 - FITXES DEL MATERIAL: Fitxes de materials ceràmics.
" " no-ceràmics.
 - PLANTES I SECCIONS
-

INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

Amb motiu de l'intenció d'edificar una construcció destinada a vivèndes en el C/Dr.Zamenhoff nº2 de la ciutat de Tarragona, el Servei d'Arqueologia de la Generalitat decideix intervenir-hi arqueològicament per el procediment d'urgència.

L'existència d'estructures romanes en el proper C/Caputxins i de nivells Ibèrics en aquesta zona de la ciutat així com la presència de la torre romana del C/Vapor pertanyent a la muralla del S.I, obren perspectives de resultats arqueològicament positius en aquesta excavació.

Els treballs estan previstos per els dies 20 d'Abril a 5 de Maig de 1989, però un sobtat cambi de decisió de l'empresa constructora fa que les treballs s'aturin el segon dia d'excavació, sense poder oferir dons, cap tipus d'informació que ens documenti la presència o absència d'un registre arqueològic en aquest espai, ja que només ha donat temps a rebaixar els nivells superficials.

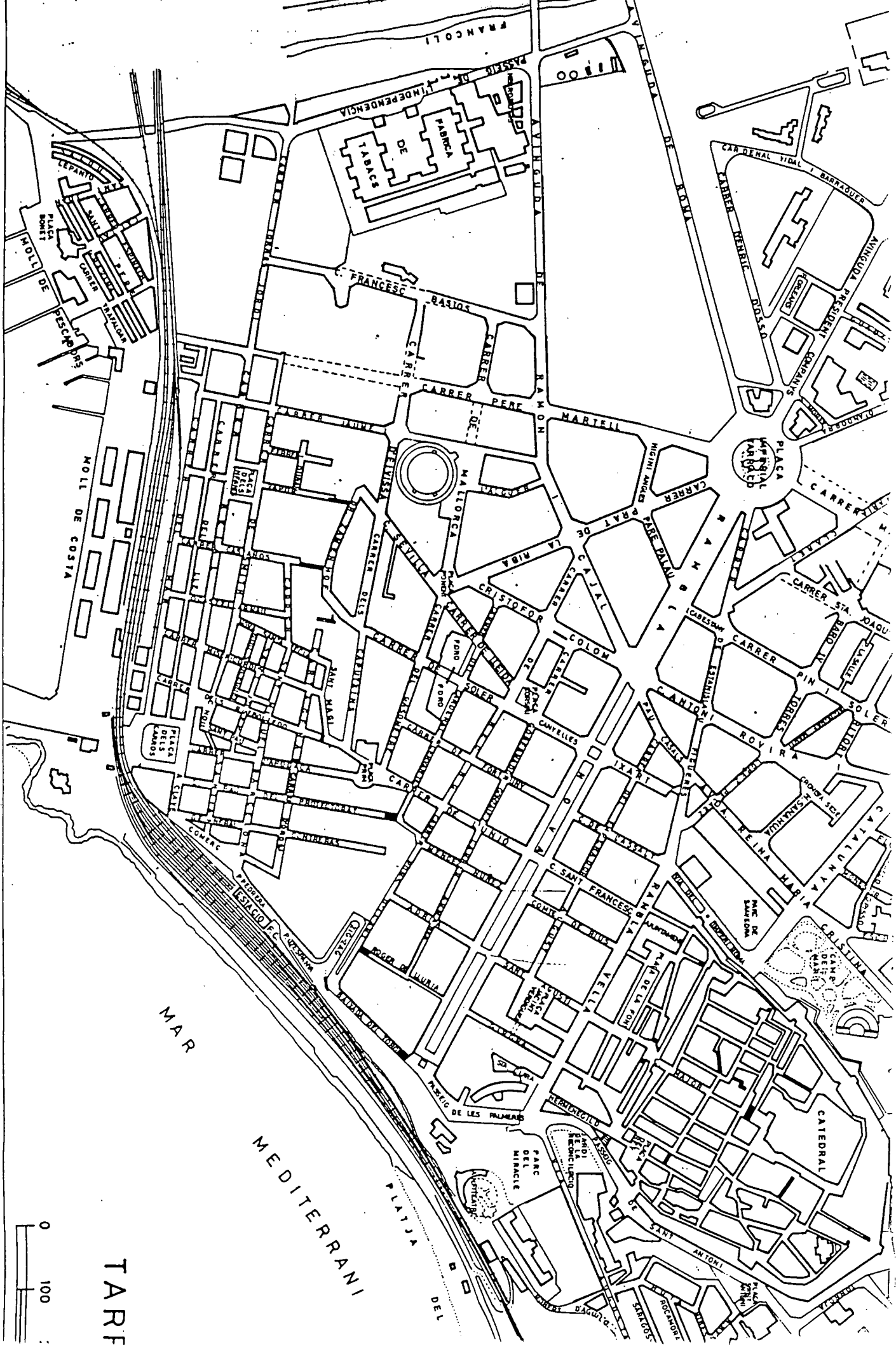
La direcció tècnica dels treballs va a càrrec de l'Arqueòleg Gabriel Foguet i Coll.

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

Tarragona, a 41°6' de Lat. Nord i a 1° 15' de Long. Est es troba localitzada al S.E. de Catalunya.

Es capital de la comarca política del Tarragonés, part integrant de la comarca natural del "Camp de Tarragona", una depressió o fossa tectònica compresa entre la serralada Pre-litoral i el mar Mediterrani. Aquesta depressió vindrà excavada per el riu Francolí, que creuarà tot el "Camp de Tarragona" fins a desembocar a Tarragona ciutat.

El solar on s'han iniciat les prospeccions arqueològiques es troba situat en el C/Dr. Zamenhoff nº2, a l'extrem meridional de la ciutat a uns 250 mts. al Sud del Fòrum Municipal, a dalt d'un turó que s'eleva uns 30 metres sobre el nivell del mar. (Aquilué, Dupré-1986).

TARRI

ANTECEDENTS

El solar que ocupa l'emplaçament on hem iniciat aquestes prospeccions, no havia estat mai sondejat, però tenim referències d'altres excavacions efectuades a llocs propers al nostre solar. L'any 1978, PM. Berges, dirigeix unes excavacions a un solar situat davant del nostre, localitzant restes d'un poblat ibèric en aquesta zona, els resultats d'aquesta excavació romanen inèdits. En aquest mateix solar (C/Caputxins 24) es realitza una intervenció d'urgència realitzada per el Servei d'Arqueologia i dirigida per M. Miró, identificant un assentament Ibèric del S.V així com altres nivells i estructures arquitectòniques que van del IIaC fins el I dC.

Així mateix, trobem a uns 150 mts. a l'Oest, restes d'una torre de la muralla romana del S. IdC. (C. del Vapor) i a uns 100 mts. a l'Est tenim les estructures del Teatre romà, encara que aquest darrer, es troba situat topogràficament, a uns 20 mts menys d'altitud amb respecte al nivell del mar.

METODOLOGIA

S'obriràn tres cales d'un metre d'amplada per uns quatre metres de llarg, segons sigui la distància existent entre els diferents murs de contenció existents al solar. (Veure planta general i les plantes de cada cala). L'objectiu de procedir d'aquesta manera ve justificat per intentar esbrinar si els murs de contenció (UEIO3 i UEIO4) i la pared i valla que separa el solar del Carrer (UE 203) es fonamenten i recolzen en alguna hipotètica estructura i mur anterior.

S'ha seguit el mètode de registre Harris-Carandini, emprant fitxes estratigràfiques especialment dissenyades, que permeten un clar seguiment i registre de tots els nivells i estructures existents.

La nul·la importància de l'estat actual de les excavacions, fa que no es consideri necessari topografiar i fotografiar l'excavació, ja que al solsament s'han rebaixat nivells superficials que fan que aquesta curta intervenció no porti cap dada d'interés històric.

No s'han garvellat les terres en cap moment ni s'han guardat els materials moderns.

RESULTATS I CONCLUSIONS

Cala I: Aquesta cala es rebaixa fins a uns 50 cm de profunditat sense rebassar els nivells superficials.

No s'identifiquen cap estructura ni cap estrat d'interés arqueològic.

Veure fitxes estratigràfiques (101, 102, 103 i 104).

Cala II: Situada a la terrassa inferior del solar, igual que la cala I. De 4 x 1 mts. S'excaven només el nivell superficial i un segon nivell remenat, sense cap resultat positiu. Veure fitxes estratigràfiques (201, 202, 203).

Cala 3: La trobem ubicada a la terrassa superior del solar, l'escavem molt poc, no rebaixem més de 35 cm. No podem documentar l'existència de cap nivell antic. Veure fitxes estratigràfiques (301, 302, 303, 304).

Com a conclusions, molt poca cosa podem dir, ja que no podem constatar ni la presència ni l'absència de restes arqueològiques al solar del C/Zamenhoff nº2 al quedar l'excavació interrompuda per motius d'interès de l'empresa constructora i el propietari.

En cap de les tres cales s'arribat a la roca per lo que l'informació arqueològica que podem oferir d'aquest solar és practicament la mateixa que teniem anteriorment.

En cas de que s'hagués d'edificar, s'aconsella prolongar l'excavació, ja que aquesta no aclareix res.

FITXES ESTRATIGRÀFIQUES

Inspirades en el mètode Harris.

No s'ha cregut oportú realitzar el diseny de les "matrix".

Excavació C/DR. ZAMENHOFF 2			Quadre I	Unitat estratigràfica IOI
Planta I	Secció I	Foto	Cotes max: min:	
Criteri distinció Remenat		Composició	Geològics	
Definició Superficial			Orgànics	
Mesures 3'80xI m.			Artificials	
Estat conservació		Consistència	Color Marron clar	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona				
Descripció Nivell superficial, amb runes i abocaments moderns. La potència oscil·la entre 25 i 40 ctms.				
SEQÜÈNCIA FÍSICA				MATRIX
Igual a:		Lliga amb: I03, I04		
Se li recolzen:		Es recolza a:		
Cobert per:		Cobreix a: I02		
Tallat per:		Talla a:		
Reomplert per:		Reomple a:		
Interpretació: Superficial, amb abocament de runes recents.				
Observacions:				
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989				

Excavació Dr=Zamenhoff 2		Quadre I		Unitat estratigràfica I02	
Planta I	Secció I	Foto		Cotes max: min:	
Criteri distinció Nivell remenat		Composició	Geològics		
Definició Nivell de reompliment			Orgànics		
Mesures 4'80x1 m.			Artificials		
Estat conservació		Consistència		Color Marrón fosc	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona					
Descripció Nivell de reompliment • de terra sobreposada, amb materials S.XX barrejats amb materials romans. Potència 20-30 ctms.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA					MATRIX
Igual a:		Lliga amb: I03, I04			
Se li recolzen:		Es recolza a:			
Cobert per: I01		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Nivell de terra sobreposada, probablement, abocaments de terra • remocions del subsòl amb finalitat agrícola.					
Observacions:					
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989					

Excavació C/Dr. Zamenhoff 2		Quadre I		Unitat estratigràfica I03	
Planta I	Secció	Foto	Cotes max: min:		
Criteri distinció Mur de pedres		Composició	Geològics		
Definició Mur de contenció			Orgànics		
Mesures			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència	Color		
Grau de fiabilitat estratigràfica Dolenta					
Descripció Mur de pedres irregulars i terra, sense material constructiu, que separa els dos aterrossaments que componen la superfície del solar.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA					MATRIX
Igual a: 203		Lliga amb:			
Se li recolzen: I01, I02		Es recolza a:			
Cobert per:		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Mur de contenció • marge, entre els aterrossaments superior i inferior.					
Observacions: Al restar l'excavació inacabada, no podem veure en i com es fonamenta aquest mur.					
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989.					

Excavació C/Dr.Zamenhoff 2		Quadre 1		Unitat estratigràfica I04	
Planta I	Secció	Foto	Cotes max: min:		
Criteri distinció Mur de pedres		Composició	Geològics		
Definició Mur de contenció			Orgànics		
Mesures			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència	Color		
Grau de fiabilitat estratigràfica Regular					
Descripció Mur de pedres irregulars, separa e aguanta l'aterrament baix del solar, del penjat de la roca.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA				MATRIX	
Igual a: 204		Lliga amb:			
Se li recolzen: I01, I02		Es recolza a:			
Cobert per: I01, I02		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Mur e marge de contenció que separa l'aterrament inferior del solar. Serveix per salvar el fort desnivell de la roca natural i evitar el desplaçament de terres.					
Observacions: Malgrat només s'han pogut excavar uns 50cms. sembla que tindria un alçat irregular, en funció de la topografia de la roca natural.					
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989					

Excavació C/Dr. Zamenhoff		Quadre 2	Unitat estratigràfica 20I
Planta 2	Secció I	Foto	Cotes max: min:
Criteri distinció Remenat	Composició	Geològics	
Definició Superficial		Orgànics	
Mesures 4xI m.		Artificials	
Estat conservació	Consistència	Color Marrón clar.	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona			
Descripció Nivell superficial, modern, amb runes i abocaments. La potència oscil·la entre 25 i 40ctms.			
SEQUÈNCIA FÍSICA			MATRIX
Igual a:	Lliga amb: 203, 204		
Se li recolzen:	Es recolza a:		
Cobert per:	Cobreix a: 202		
Tallat per:	Talla a:		
Reomplert per:	Reomple a:		
Interpretació: Superficial amb abocaments de runes recents.			
Observacions:			
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989			

Excavació C/Dr. Zamenhoff 2		Quadre 2	Unitat estratigràfica 20I
Planta 2	Secció 2	Foto	Cotes max: min:
Criteri distinció Remenat	Composició	Geològics	
Definició Reompliment		Orgànics	
Mesures 4xI		Artificials	
Estat conservació	Consistència	Color Marrón fosc	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona			
Descripció Nivell de reompliment • de terra sobreposada, amb materials SXX, barrejats amb alguns materials romans.			
SEQÜÈNCIA FÍSICA			MATRIX
Igual a:	Lliga amb: 203,204		
Se li recolzen:	Es recolza a:		
Cobert per: 20I	Cobreix a:		
Tallat per:	Talla a:		
Reomplert per:	Reomple a:		
Interpretació: Nivell de terra sobreposada • remoguda. (S.XX).			
Observacions:			
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989.			

Excavació C/Dr.Zamenhoff 2		Quadre 2		Unitat estratigràfica 203	
Planta 2	Secció		Foto	Cotes max: min:	
Criteri distinció Mur de pedres		Composició	Geològics		
Definició Mur de contenció			Orgànics		
Mesures			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència		Color	
Grau de fiabilitat estratigràfica Dolenta					
Descripció Mur de pedres irregulars i terra, sense material constructiu, que separa els dos aterrossaments que componen la superfície del solar.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA					MATRIX
Igual a: I03		Lliga amb:			
Se li recolzen: 202,203		Es recolza a:			
Cobert per:		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Mur de contenció e marge, entre els aterrossaments superior i inferior, que conformen l'arèa del solar.					
Observacions: No podem veure la fonamentació d'aquest mur, ni possibles interferències entre aquest mur i la roca natural, ja que l'excavació resta inacabada.					
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989.					

Excavació C/Dr. Zamenhoff		Quadre 2		Unitat estratigràfica 204	
Planta 2	Secció		Foto	Cotes max: min:	
Criteri distinció Mur de pedres		Composició	Geològics		
Definició Mur de contenció			Orgànics		
Mesures			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència		Color	
Grau de fiabilitat estratigràfica Regular					
Descripció Mur de pedres per mantenir l'anivellament de la terrassa inferior. Pedres irregulars, sense material constructiu, segueix aparentment la topografia de la roca natural.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA				MATRIX	
Igual a: I04		Lliga amb:			
Se li recolzen: I01, I02		Es recolza a:			
Cobert per: I01, I02		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Mantenir l'anivellament de l'aterrassament inferior del solar, salvar el fort desnivell de la roca natural i evitar el desplaçament de terres.					
Observacions: Sembla que seguiria la topografia de la roca natural. No es descarta, malgrat que no s'observi en el tallat de la roca, l'existència d'interferències entre aquesta i el mur en algun punt del traçat.					
Data d'actuació: 20 d'Abril de 1989.					

Excavació C/Dr. Zamenhoff		Quadre 3	Unitat estratigràfica 30I
Planta 3	Secció	Foto	Cotes max: min:
Criteri distinció Remenat	Composició	Geològics	
Definició Superficial.		Orgànics	
Mesures 4'20xI m.		Artificials	
Estat conservació	Consistència	Color Marrón clar	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona			
Descripció Nivell superficial, amb runes i abocaments recents. La potència de l'excavat és d'uns 25 ctms.			
SEQÜÈNCIA FÍSICA			MATRIX
Igual a:	Lliga amb:		
Se li recolzen:	Es recolza a: 302,303		
Cobert per:	Cobreix a: 304		
Tallat per:	Talla a:		
Reomplert per:	Reomple a:		
Interpretació: Superficial, amb abocament de runes i materials recents.			
Observacions:			
Data d'actuació: 2I d'Abril de 1989.			

Excavació C/Dr. Zamenhoff 2		Quadre 3		Unitat estratigràfica 302	
Planta 3	Secció		Foto	Cotes max: min:	
Criteri distinció Mur de pedres.		Composició	Geològics		
Definició Mur de contenció.			Orgànics		
Mesures			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència		Color	
Grau de fiabilitat estratigràfica Regular					
Descripció Mur de pedres i terra, sense material constructiu, separa els dos aterraments que conformen el solar.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA					MATRIX
Igual a: I03 i 203		Lliga amb:			
Se li recolzen: I01		Es recolza a:			
Cobert per:		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Mur de contenció • marge, per mantenir l'anivellament del terreny i salvar el desnivell, probablement per a camreus.					
Observacions: No podem veure la fonamentació d'aquest mur.					
Data d'actuació: 21 d'Abril de 1989.					

Excavació C/Dr. Zamenhoff 2		Quadre 3	Unitat estratigràfica 303
Planta 3	Secció	Foto	Cotes max: min:
Criteri distinció Mur alt.	Composició	Geològics	
Definició Valla.		Orgànics	
Mesures		Artificials	
Estat conservació B	Consistència	Color	
Grau de fiabilitat estratigràfica B			
Descripció Mur • valla que separa el solar del carrer Zamenhoff, cobrin el fort desnivell.			
SEQÜÈNCIA FÍSICA			MATRIX
Igual a:	Lliga amb:		
Se li recolzen: 30I	Es recolza a:		
Cobert per:	Cobreix a:		
Tallat per:	Talla a:		
Reomplert per:	Reomple a:		
Interpretació: Mur que separa i aïlla el solar del C/Zamenhoff.			
Observacions: No podem saber en i com es fonamenta.			
Data d'actuació: 2I d'Abril de 1989			

Excavació C/Dr. Zamenhoff		Quadre 303		Unitat estratigràfica 304	
Planta 3	Secció		Foto	Cotes max: min:	
Criteri distinció Muret de maons.		Composició	Geològics		
Definició Canal • depòsit			Orgànics		
Mesures 20cm.			Artificials		
Estat conservació Regular		Consistència		Color	
Grau de fiabilitat estratigràfica Bona					
Descripció Muret de maons que creua perpendicularment la cala.					
SEQÜÈNCIA FÍSICA				MATRIX	
Igual a:		Lliga amb:			
Se li recolzen:		Es recolza a:			
Cobert per: 301		Cobreix a:			
Tallat per:		Talla a:			
Reomplert per:		Reomple a:			
Interpretació: Constucció idèntica a uns canals i depòsits conservats en superfície, en un extrem del mateix solar. S. XIX-XX.					
Observacions:					
Data d'actuació: 21 d'Abril de 1989.					

INVENTARI DE MATERIALS

S'han emprat dos tipologies de fitxes, un model per a materials ceràmics i un per a materials no-ceràmics.

Abreviatures:

Indeter=Indeterminada.

El fet d'haver excavat només nivells superficials i remenats, així com l'absència de materials especialment importants per ells mateixos, fa que no es cregui oportú dibuixar cap dels pocs fragments ceràmics exhumats.

Dr. Zamerdelli 2
 FET PER (Data)
 G. FOGUET
 REVISAT PER (Data)

Materials S.XX
 (No recollits)

CLASSE CERÀMICA	TIPUS	NÚM. REFERÈNCIA	PERF COMP	INF.	ANSES	FONS	VORES	NOMBRE ESTIMAT PECES	REFERÈNCIES I OBSERVACIONS
Campaniana-A	Indeter.	I02				I	I	2	En molt mal estat.
Àmfora Itàlica	Indeter.	I02		I				I	

MATERIALS NO-CERAMICS

Fet per:

G. FOGUET

Abril-89

I02

MATERIAL

CLASSIFICACIÓ

REFERÈNCIES I OBSERVACIONS.

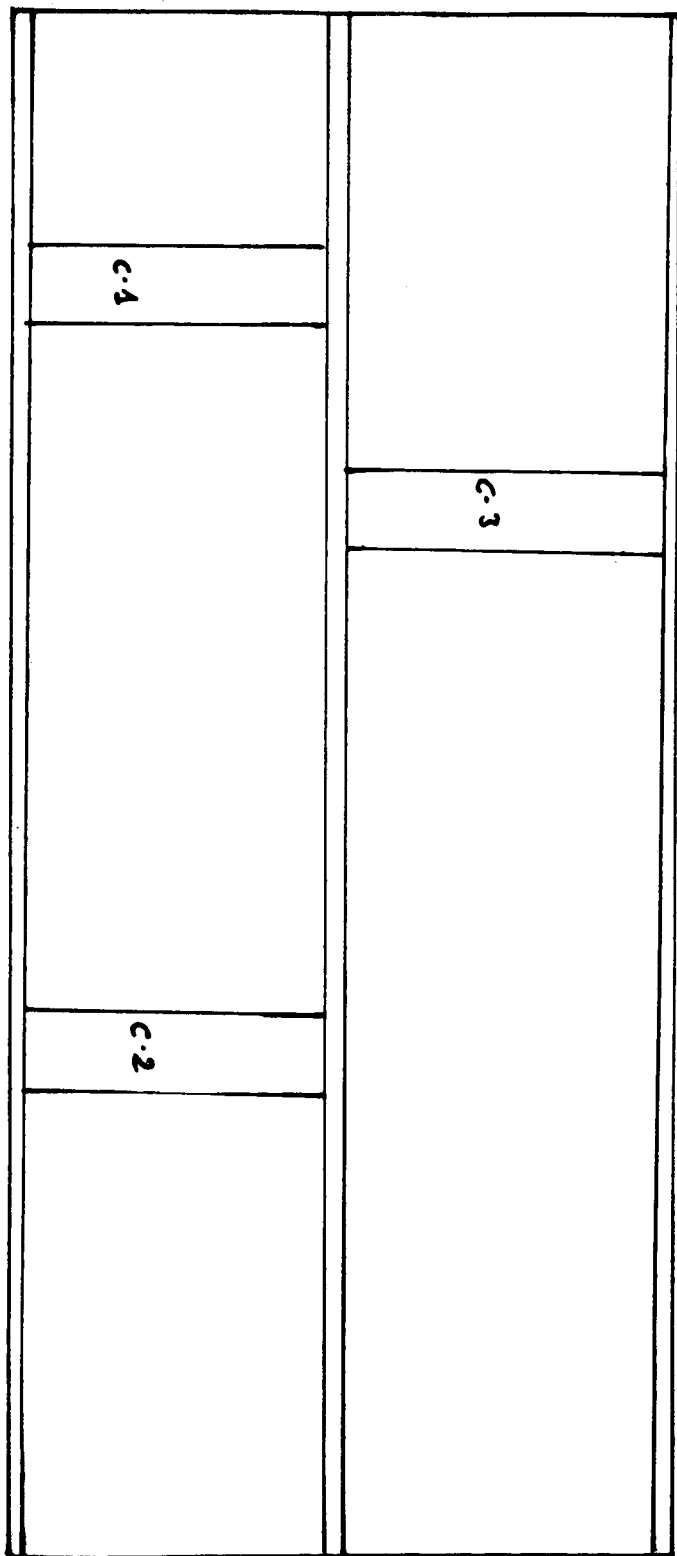
Marbre

Fragment de placa.

PLANTES I SECCIONS

Presentem un croquis de la planta i situació de les cales que es van començar a rebaixar. L'absència de nivells arqueològicament interessants i la manca de qualsevol estructura antiga, fet ocasionat per romandre l'excavació inacabada, fa que no s'hagin pres les cotes topogràfiques, ja que no ens aportarien cap dada d'interés.

Presentem també les plantes i seccions de cada cala, representats a escala 1:20.

C / DR. ZAHENHOFF

0m 1m 2m 3m 4m 5m 6m

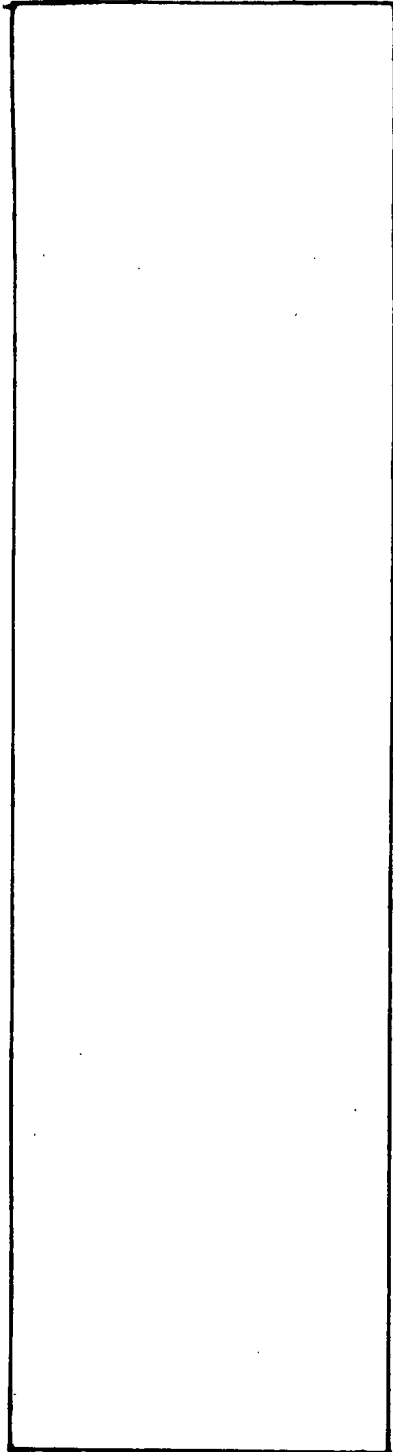
PLANTA GENERAL I SITUACIÓ DE LES CATES

ESCALA: 1:100

PLANTA CALA I

UE 104

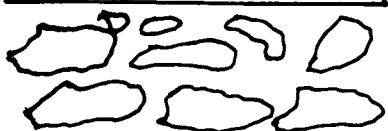
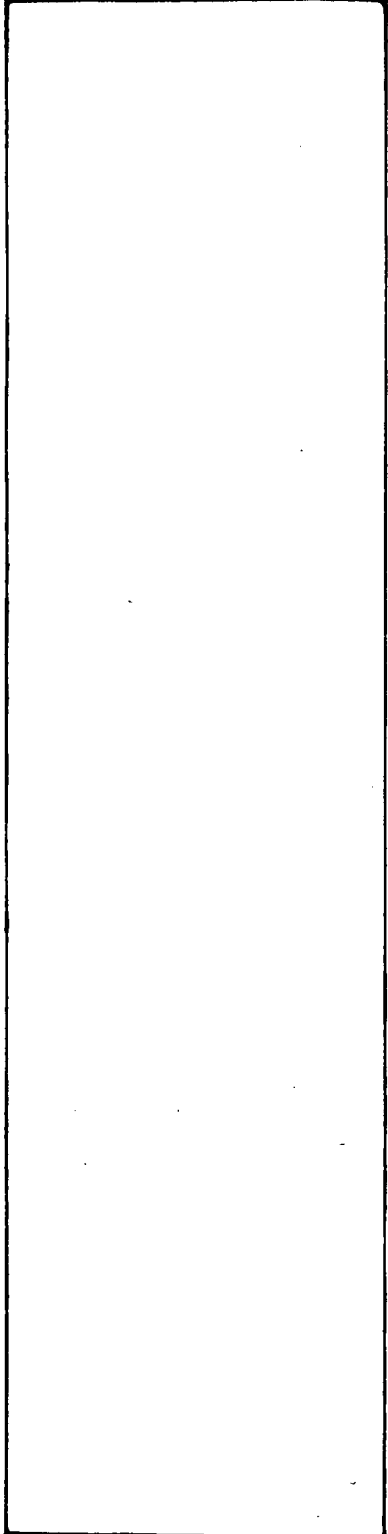
UE 103

ESCALA 1:20

PLANTA SALA 2

UE 204

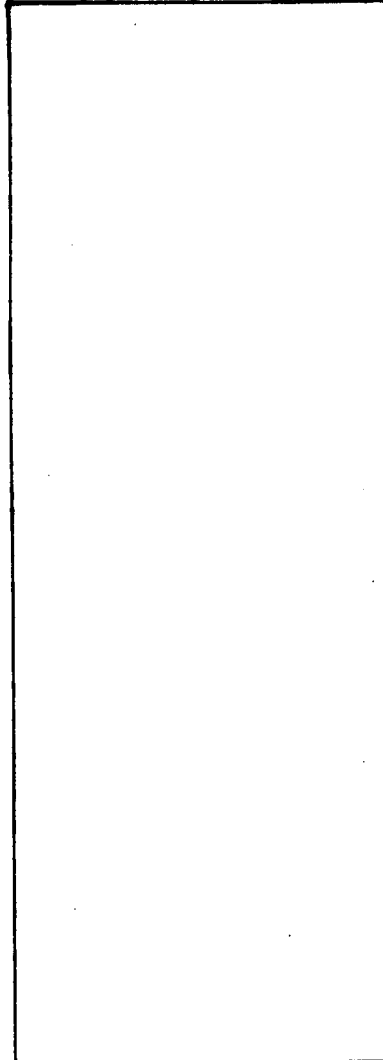

UE 203

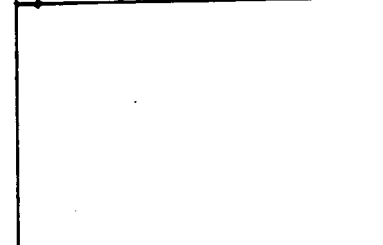
ESCALA 1:20

PLANTA CALA 1

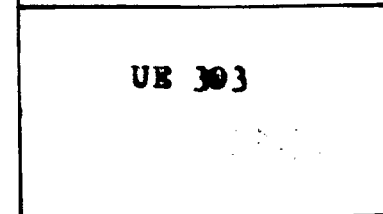
UE 302

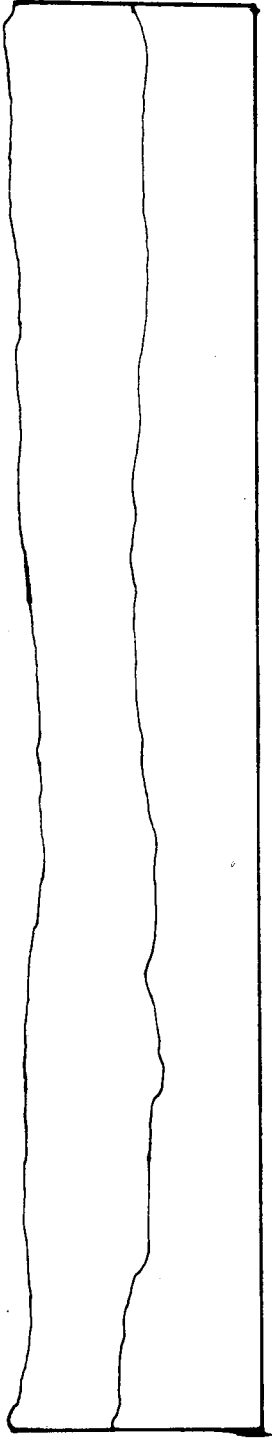
UE 304

UE 303

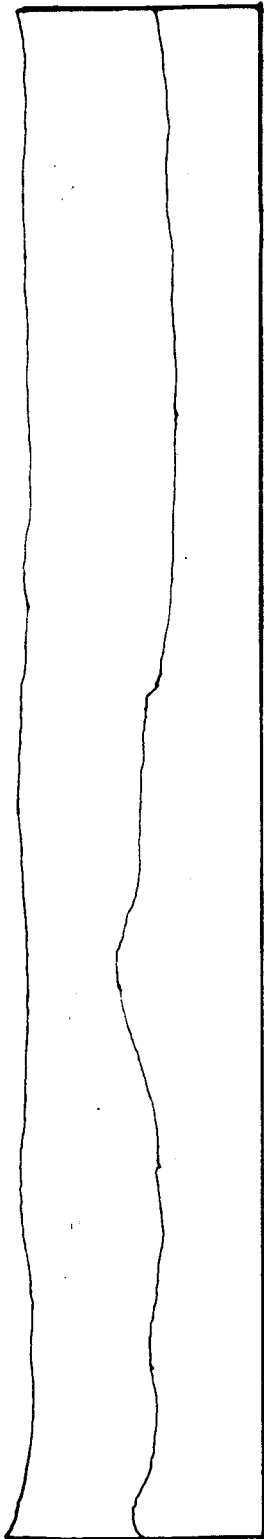

ESCALA 1:20

SECCIO ESTRATIGRAFICA CALA I

ESCALA 1:20

SECCIO TERRASIGRAFICA CALA 2

ESCALA 1:20

BIBLIOGRAFIA

Aquilué, X i Dupré, X, Reflexions entorn de Tàrraco en
época tarde-republicana, "Forum", I, Tarragona 1986.

Miró, MT. Memoria d'excavacions al C/Caputxins nº24.
Excavació d'urgència del Servei d'Arqueologia
de la Generalitat. Tarragona 1985. Inèdit.
